



Volontärbarometern

– en undersökning om volontärer och deras ideella engagemang 2016

/Volontärbyrån/



Innehåll

2 Förord

3 Höjdpunkter

4 Varför vill vi engagera oss?

7 Om volontären

8 Att vara engagerad

13 Engagemangets betydelse

17 Volontärernas tankar om framtiden

19 Unga volontärer

20 Och till sist...

©Volontärbyrån 2017
Layout och text: Vanja Höglund och Anna Snell
Foto: Joel Ahlgren, Linn Ejdersand
Illustrationer: Gregor Cresnar
ISBN: 978-91-981770-5-3

Hej!

I 15 år har Volontärbyrån hjälpt människor och ideella organisationer att hitta varandra. Vi gör det för att ideella organisationer i Sverige ska ha möjlighet att hitta fler engagerade människor som vill göra skillnad tillsammans med andra. Vi gör det också för att vi vet hur mycket det ideella engagemanget betyder för oss människor – och vi vill att fler ska få uppleva det! Därför är vi särskilt glada för att många unga människor, och många som aldrig tidigare har varit ideellt engagerade hittar in till någon av de 3000 organisationer som använder Volontärbyrån.

Med Volontärbarometern vill vi lyfta det fantastiska engagemang som så många som varannan svensk visar varje dag och som betyder så mycket – för ideella organisationer, för volontärerna själva och för samhället i stort. Vi är övertygade om att det ideella engagemanget är en ovärderlig del av vårt samhälle och fortsätter att jobba för att fler ska få möjlighet att göra skillnad!



Maria Alsander

Verksamhetsledare Volontärbyrån

Om Volontärbarometern

Volontärbarometern är en undersökning om ideellt engagemang som bygger på Volontärbyråns statistik och en enkät som genomfördes i mars 2017. Enkäten skickades ut till samtliga personer som hade sökt ett volontäruppdrag på www.volontarbyran.org under 2016. 1811 personer svarade på enkäten, en svarsfrekvens på 32 procent.

Volontärbyrån hjälper människor och ideella organisationer att hitta varandra och gör det enkelt för personer att engagera sig ideellt. Volontärbyrån förmedlar volontäruppdrag från organisationer över hela Sverige och utbildar och stödjer föreningar i frågor om ideellt engagemang.

Volontärbyrån har funnits sedan 2002 och är en ideell verksamhet inom intresseorganisationen Forum - Idéburna organisationer med social inriktning. Forum arbetar för att ideella sektorn ska ses som en central del av samhällsutvecklingen, demokratin och välfärden.

Höjdpunkter



7 581

förmedlade intresseanmälningar till ideella uppdrag under 2016



3 155

publicerade ideella uppdrag på Volontärbyrån 2016



507

deltagare på våra utbildningar och seminarier under 2016



95%

säger att Volontärbyrån är ett enkelt sätt att hitta ideella uppdrag



96%

rekommenderar andra att söka uppdrag via Volontärbyrån



68%

säger att det utan Volontärbyrån hade varit svårt att hitta ett ideellt uppdrag



82%

mår bättre tack vare sitt ideella engagemang



97%

är nöjda eller mycket nöjda med sitt ideella engagemang



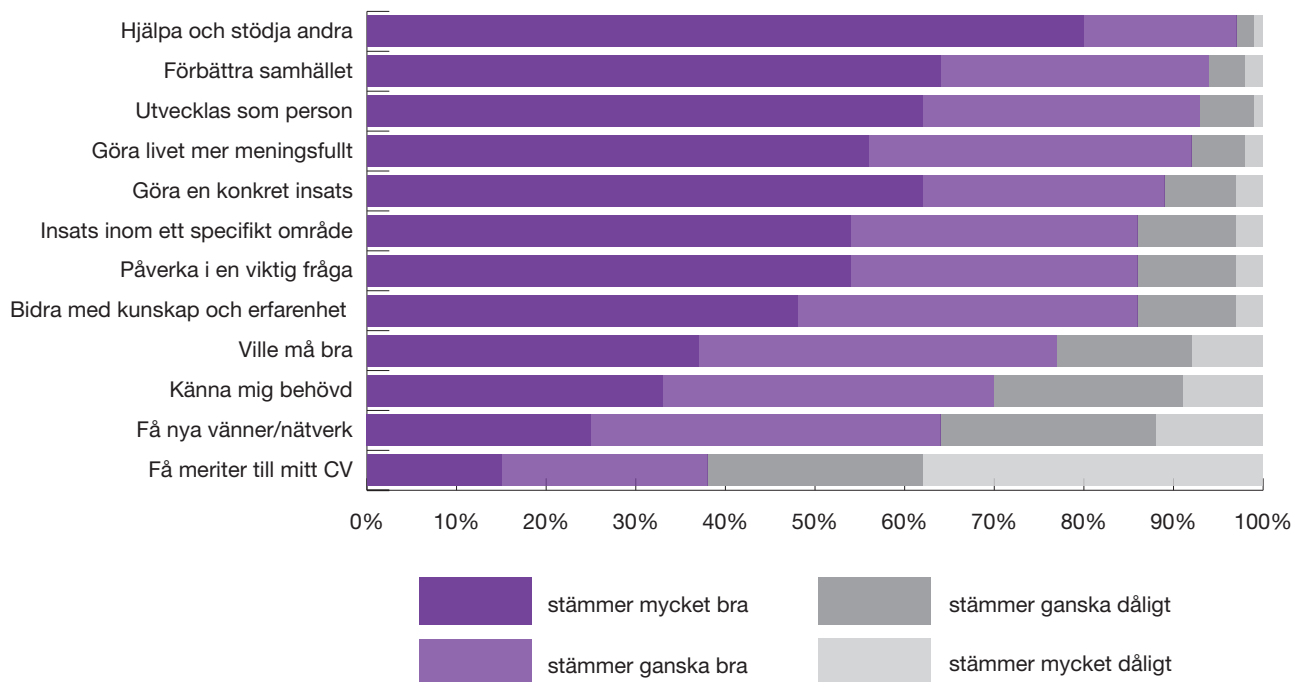
96%

vill engagera sig ideellt i framtiden

Varför vill vi engagera oss?

Vi har frågat de som skickat in intresseanmälningar till ideella uppdrag via Volontärbyrån hur de tänker kring sitt engagemang. Vad är det som gör att så många vill engagera sig ideellt och vad är förväntningarna på engagemanget? Nästan alla som söker uppdrag via Volontärbyrån vill hjälpa och stödja andra människor och förbättra samhället genom sitt engagemang. Men många lyfter även fram fördelar för individen själv bland drivkrafterna bakom engagemanget, som att utvecklas som person och få ett mer meningsfullt liv. Överhuvudtaget visar vår undersökning att det är många faktorer och motiv som samspelar i valet att ta steget mot ett ideellt engagemang. Det som däremot inte verkar locka är att få meriter till sitt CV, något som färre än fyra av tio lyfter fram som ett viktigt motiv.

Varför ville du engagera dig ideellt?





” Det viktigaste för mig är att göra något istället för att bara sitta hemma och se på nyheterna och tycka saker om hur samhället borde se ut.

Vilka förutsättningar är viktiga för volontären?

Att det är andra drivkrafter än ett snyggt CV som ligger bakom varför vi väljer att engagera oss ideellt är tydligt. Det framkommer även när vi frågar vad som är viktigt när personen börjar sitt volontäruppdrag, och ”att kunna få ett intyg” hamnar längst ner på listan. Det som volontärerna framförallt lyfter här är att själva uppgifterna är tydliga och att de känner sig trygga i vilket ansvar uppdraget innebär. Men lika viktigt är också att förstå föreningens syfte och mål – vad ens engagemang bidrar till. Som en volontär beskriver det: ”Tydliga syften behöver framgå för att jag ska veta vad jag stödjer och hur jag ska agera för att uppnå rätt syfte.”

Vilka förutsättningar är viktiga för dig när du börjar engagera dig?



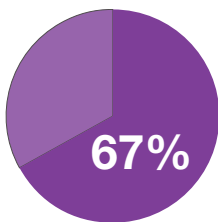


Om volontären

Vi har tittat närmare på de som har gjort ideella insatser under 2016. Volontärbyrån når många yngre människor, och varannan volontär är mellan 16 och 35 år gammal. Åtta av tio är kvinnor, drygt hälften arbetar hel- eller deltid och var femte studerar. Närmare en fjärdedel kommer från ett annat land än Sverige.

Ålder	Kön	Sysselsättning
16-25 23 %	Kvinna 81 %	Heltidsarbetande 42 %
26-35 29 %	Man 16 %	Studerande 22 %
36-45 15 %	Vill ej ange 2 %	Pensionär 11 %
46-55 14 %	Annan 1 %	Deltidsarbetande 10 %
56-65 11 %	könsidentitet	Arbetsökande 7 %
>65 8 %		Annan sysselsättning 5 %
		Föräldraledig 2 %
		Sjukskriven 1 %

Hemort	Högsta utbildning	Bakgrund
Storstäder 50 %	Högskola/universitet 59 %	Sverige 77 %
Mellanstora städer/orter 32 %	Eftergymnasial utbildning 10 %	Övriga länder 23 %
Annan plats 18 %	Gymnasium 26 %	Jag 65 %
	Grundskola 5 %	Föräldrar 35 %



Andel som engagerade sig för första gången under 2016

Två av tre personer som söker uppdrag via Volontärbyrån har aldrig tidigare varit engagerade. Den typiska personen som hittar ett volontäruppdrag via Volontärbyrån blir alltså volontär för första gången i livet, är kvinna runt 30 år och bor i en storstad. Hon är född i Sverige, har en universitetsutbildning och arbetar nu heltid.

Och de som inte engagerade sig under 2016?

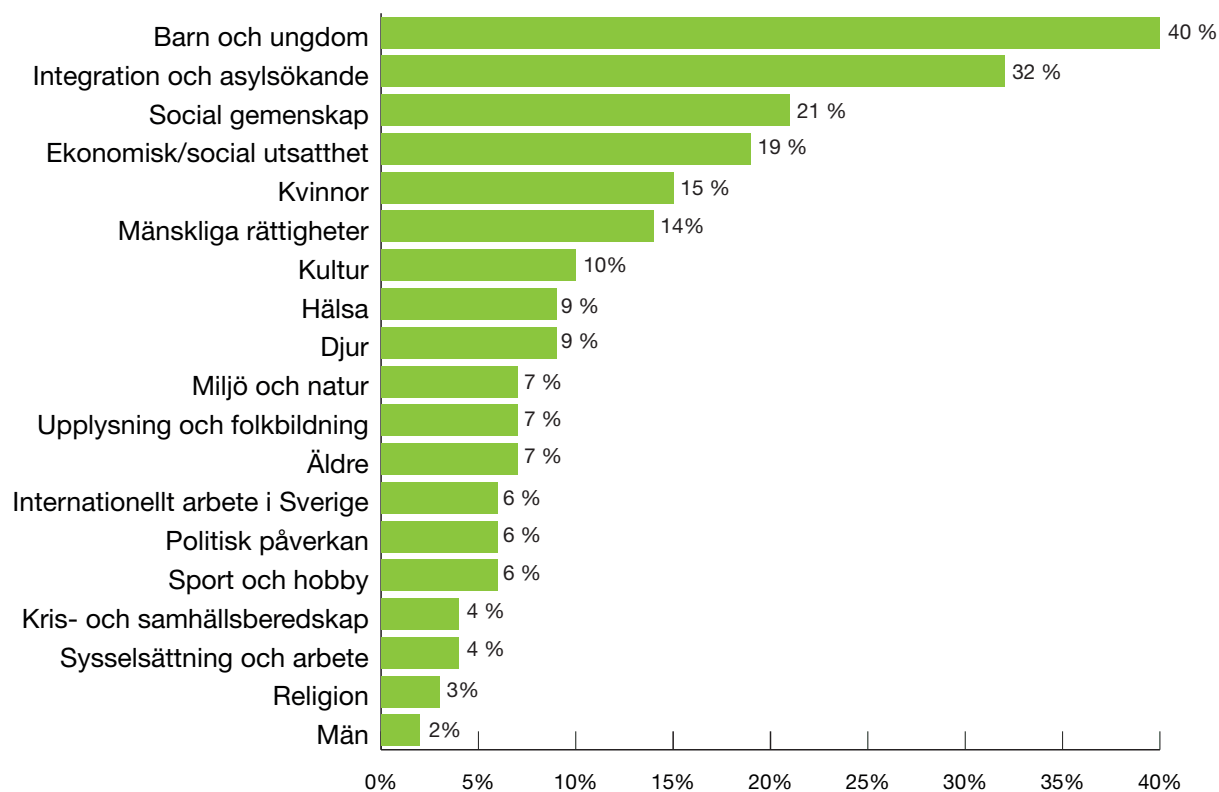
Tre av tio som söker uppdrag via Volontärbyrån påbörjar aldrig sitt volontäruppdrag. De som inte har engagerat sig under 2016 anger framförallt att de har behövt prioritera jobb och studier. Ibland har sjukdom kommit emellan, eller att organisationen de sökte till inte har haft möjlighet att ta emot alla sökande, och en del anger att personen och organisationen haft svårt att få kontakt med varandra.

Att vara engagerad

Ideellt engagemang handlar om att människor går samman och gör saker tillsammans för något de brinner för. Vår undersökning visar att det finns en hel rad områden som människor vill göra skillnad inom. Det som hamnar i topp 2016 är verksamhet med barn och ungdomar, integrationsinsatser och olika typer av verksamheter som främjar social gemenskap. Bredden på engagemanget är dock stor, och volontärerna har gjort insatser inom allt ifrån krisberedskap, idrott och hälsa till insatser för äldre, miljö och djur.

Inom vilket område har du engagerat dig under 2016?

Flera svar möjliga



”Jag känner att jag gör skillnad och att min tid och hjälp uppskattas. Jag får lära mig mer om ungdomar, deras livshistorier och integration.



Vad gjorde volontärerna?

Bland uppgifterna som volontärerna har ägnat sig åt ligger praktiskt arbete i topp. Det kan vara uppdrag som att stå i butik, att transportera saker eller att laga mat. En tredjedel har hjälpt till vid evenemang, och en fjärdedel har ägnat sig åt uppdrag som har med utbildning och språk att göra, som läsläsning, språkträning eller att agera tolk.

Vilken typ av ideella insatser har du gjort under 2016?

Flera svar möjliga



” Det är en härlig känsla att hjälpa till i ett sammanhang som är viktigt och har betydelse för andra människor, djur eller vår miljö

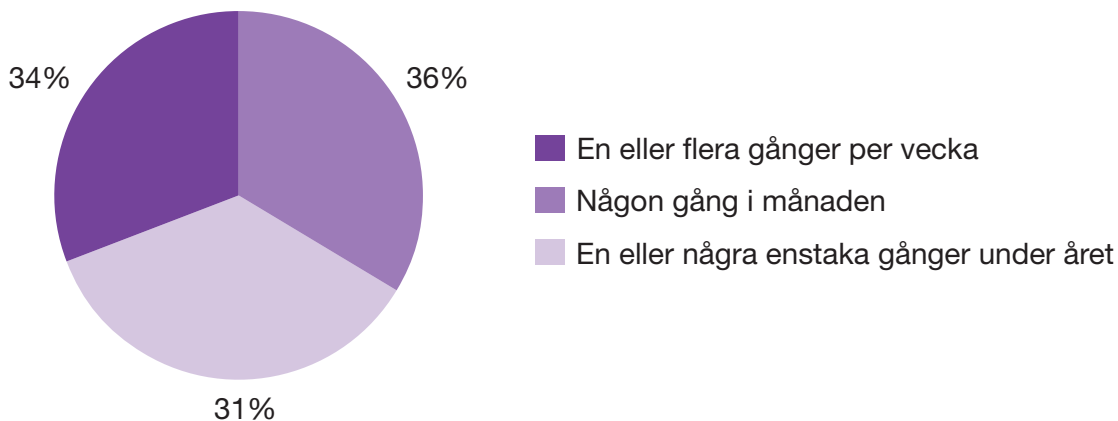


Hur mycket engagerar sig volontärerna?

Regelbundet engagemang är populärast – hela 65 procent har engagerat sig regelbundet under året, från någon gång per månad till flera gånger per vecka. Var tredje har engagerat sig någon enstaka gång under året.

Hur ofta har du engagerat dig ideellt i genomsnitt?

Under 2016



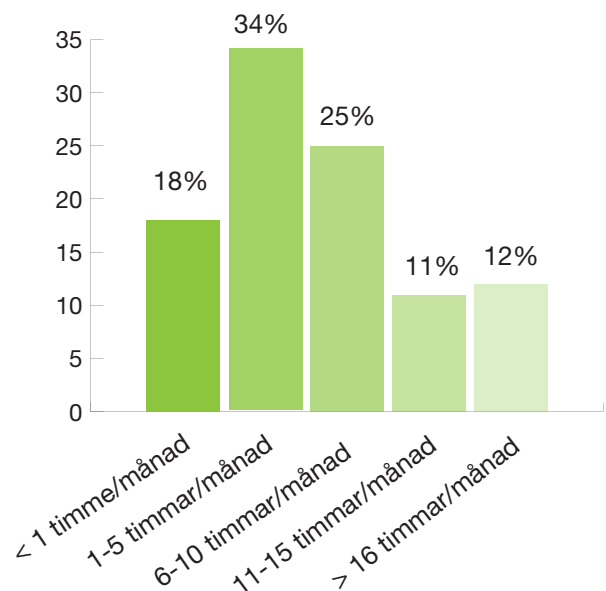
En fjärdedel av volontärerna har lagt ner runt två timmar i veckan på sitt engagemang, och en av tio har lagt fyra timmar i veckan eller mer på sitt volontäruppdrag. En volontär säger: ”Jag uppskattar att kunna hjälpa till med ganska små medel. Även om det inte är varje dag eller jättestora insatser blir det i längden ett viktigt bidrag.”

Arbetsgivare kan underlätta engagemang

Personerna nämner ofta brist på tid som ett hinder för engagemang. Här vill allt fler arbetsgivare underlätta för sina medarbetares engagemang ser vi i våra samarbeten med företag. Då ger företag arbetstid till volontäruppdrag och enligt vår undersökning har fyra procent av volontärerna hittat in i engagemanget via sitt jobb.

Hur många timmar per månad har du engagerat dig ideellt?

Välj ett alternativ

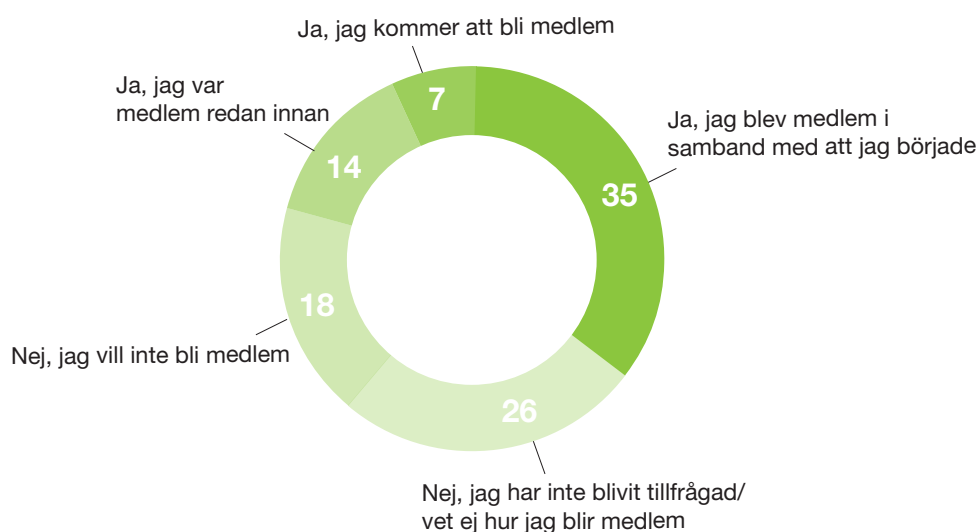


Om medlemskap

Över hälften av de som söker volontäruppdrag via Volontärbyrån stannar också kvar inom organisationen de har engagerat sig i. Fyra av tio säger att de blev medlem när de började sitt uppdrag eller planerar att bli medlem, och 14 procent var medlem redan när de började sitt engagemang.

Av de som engagerar sig har var fjärde inte blivit tillfrågad eller vet inte hur de gör för att bli medlem. 18 procent har valt att avstå medlemskap i organisationen.

Är du medlem i den förening du engagerat dig i?



Trots att många blir medlem i organisationen de engagerar sig i ser volontärerna ofta att ett medlemskap inte är nödvändigt för sitt engagemang. Sju av tio säger att det inte är viktigt för dem att vara medlem i den förening där de engagerar sig. "Man ska inte behöva vara medlem för att hjälpa" och "det jag uträttat är det viktiga" är några av kommentarerna. Flera tycks inte heller riktigt veta vad det innebär att vara medlem i en förening: "Du ska kunna engagera dig i något utan att bli bunden". Samtidigt säger så många som 26 procent att de inte har blivit tillfrågade om att bli medlem.

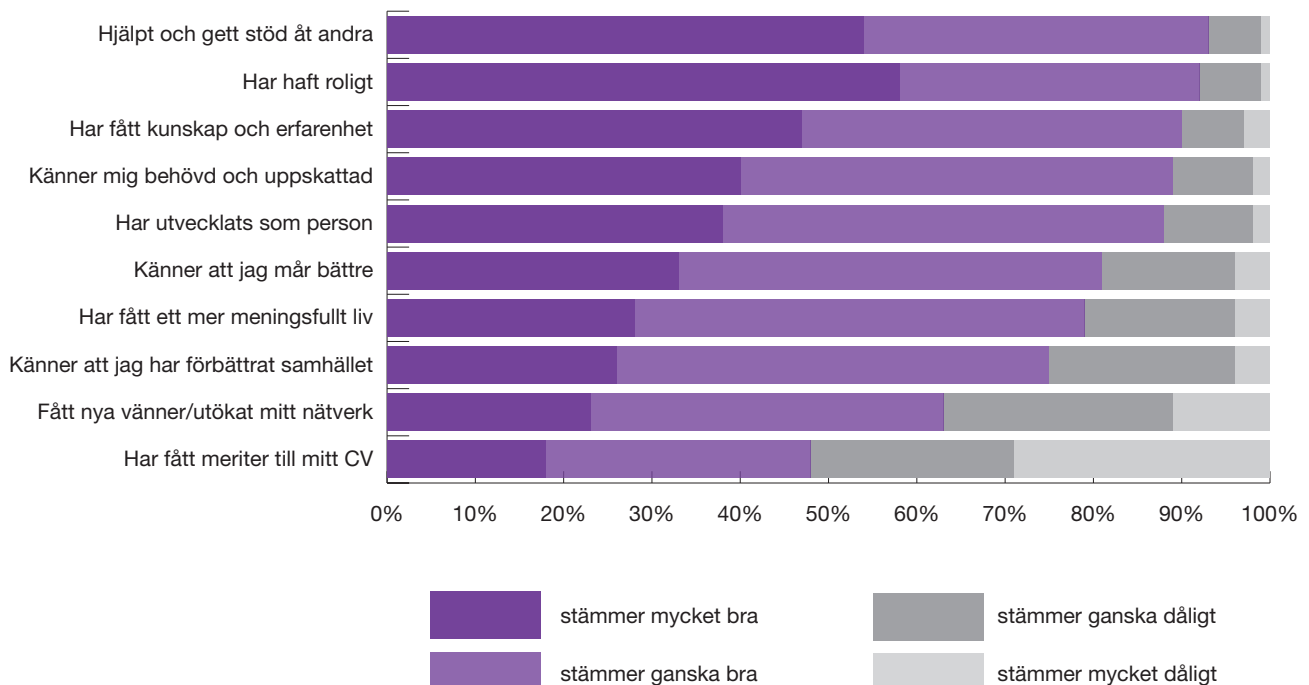


Engagemangets betydelse



Volontärbarometern slår fast att så gott som alla volontärer, hela 97 procent, är nöjda med sitt ideella engagemang. Nio av tio volontärer känner att de har hjälpt och gett stöd till andra människor, vilket också var ett viktigt motiv till engagemang. Men att vara volontär handlar inte bara om att ge av sin tid till andra, den som är ideellt engagerad får också mycket tillbaka. Nästan alla volontärer, 98 procent, har fått kunskap och erfarenhet, och nio av tio har haft roligt i sitt engagemang. Det verkar dessutom rentav vara hälsofrämjande att vara volontär – åtta av tio volontärer säger att de mår bättre tack vare engagemanget!

Hur väl stämmer följande in på vad du har fått ut av ditt ideella engagemang?



Det finns även andra, kanske mer oväntade fördelar med att bli volontär – fem av tio har fått meriter till sitt CV och en av tio säger att de har fått jobb tack vare sitt engagemang. Men det finns också ibland en baksida – en tredjedel av volontärerna säger att de någon gång känt sig stressade på grund av sitt engagemang.



” Det är verkligen en win-winsituation att vara volontär. Jag får tillbaka minst lika mycket som jag ger!

Ett ömsesidigt utbyte

Volontärerna beskriver att samtidigt som de känner att de bidrar med en rad saker, får de själva ut väldigt mycket av sitt ideella engagemang. Undersökningen visar att detta ömsesidiga utbyte är viktigt för volontärerna. De både ger och får kunskap och erfarenhet och känslan av att ha kunnat hjälpa andra är en viktig behållning. Dessutom har volontärerna roligt när de engagerar sig! Många blir förvånade över hur mycket de själva får tillbaka genom sitt engagemang. Som en av volontärerna uttrycker det: ”Att vara volontär ger mer i livsvärde än vad man tror”.

Jag har främst bidragit med:

1. Hjälp och stöd till andra
2. En konkret insats
3. Min kunskap och erfarenhet

Jag har främst fått tillbaka:

1. Känslan av att ha hjälpt och stöttat andra
2. Kunskap och erfarenhet
3. Haft roligt

Volontärer i samhället

Det ideella engagemanget i Sverige är stort och hela 53 procent av den vuxna befolkningen engagerar sig ideellt*. Volontärbarometern visar att detta engagemang betyder mycket för den som engagerar sig, men volontärerna tycker också att engagemanget påverkar vårt omgivande samhälle. Att vara volontär ger människor en möjlighet att vara delaktiga i samhället och göra sin röst hörd. Det ideella engagemanget skapar också tillit och band mellan människor, vilket enligt forskning i sin tur stärker vår demokrati. Som en av volontärerna uttrycker det: "Ideellt engagemang är ett underbart sätt att lära känna nya människor och bli kompisar. Man gör något vettigt tillsammans, det skapar mycket snabbare en fin tillit än att bara hänga.

Så tycker volontärerna

96% tycker att ideellt engagemang är ett sätt att vara delaktig i samhället

91% tycker att ideellt engagemang skapar ökad tillit mellan människor

89% tycker att fler borde engagera sig ideellt

87% tycker att vara volontär är ett sätt att leva efter och visa ens värderingar

86% tycker att volontärer bidrar till integration mellan människor



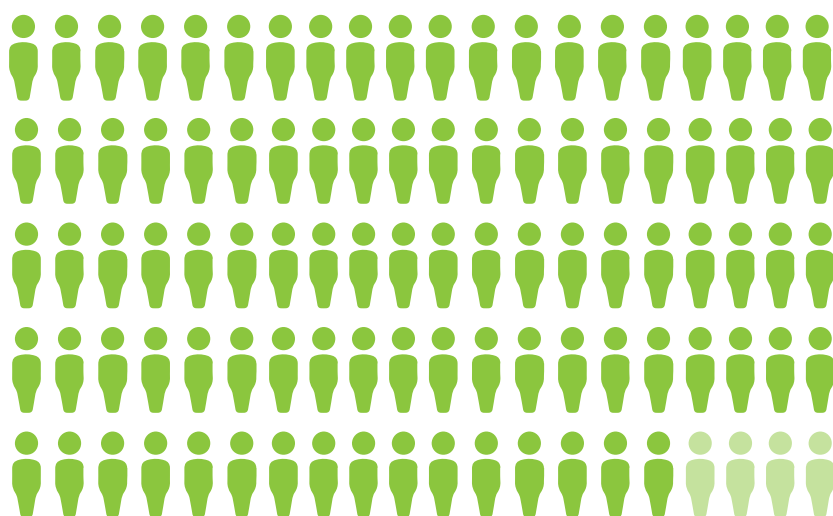
” Ideellt engagemang behövs i samhället då det dels är en del av demokratin men även ett viktigt språkrör för olika grupper.

* von Essen, Jegermalm och Svedberg, 2015. Folk i rörelse – medborgerligt engagemang 1992-2014. Ersta Sköndal Bräcke högskola



Volontärernas tankar om framtiden

Vi har också frågat volontärerna om hur de ser på att fortsätta sitt engagemang framöver. Hela 96 procent av de svarande kan tänka sig att engagera sig ideellt det kommande året.



96%

Vill fortsätta att engagera sig ideellt i framtiden

Långsiktigt engagemang populärast

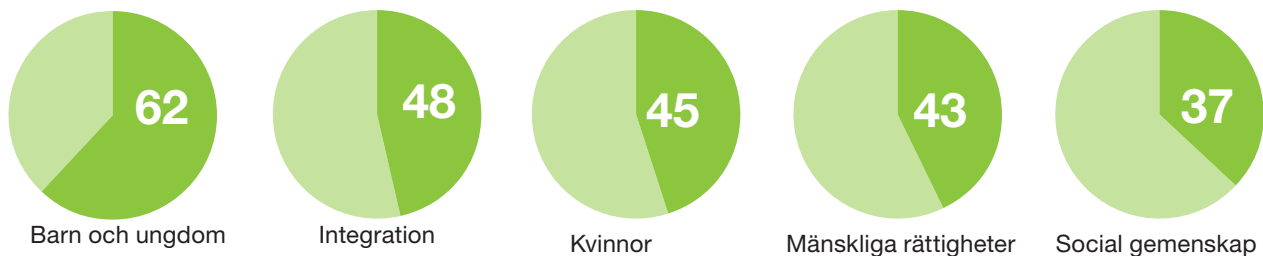
Liksom tidigare år visar vår undersökning att de allra flesta, åtta av tio, vill engagera sig långsiktigt. Fyra av tio kan tänka sig kortare engångsinsatser och många volontärer ser dessutom detta som ett sätt att "prova på" att vara volontär innan de åtar sig ett längre uppdrag. Allt fler får även möjlighet att via sin arbetsgivare göra ideella insatser och söker även då efter kortare uppdrag där de kan bidra med tid och kompetens. I takt med att vi blir mer digitala och uppkopplade öppnas också möjligheter för fler att kunna engagera sig på distans. Cirka 10 procent sökte distansuppdrag via Volontärbyrån under 2016, men så många som 25 procent kan framöver tänka sig ett uppdrag de kan göra hemifrån.

Vad vill volontärerna engagera sig för i framtiden?

När vi tittar på vad volontärerna vill engagera sig inom i framtiden lockar fortsatt verksamhet för barn och unga och insatser för integration och social gemenskap, men även kvinnofrågor och mänskliga rättigheter hamnar högt på listan. Även när det gäller själva uppgifterna kan volontärerna tänka sig att fortsätta med det de har gjort, där praktiskt arbete, evenemangsuppgifter och uppdrag inom utbildning och språk toppar önskelistan. Uppgifter som ledaruppdrag lockar var tredje och var fjärde kan tänka sig att engagera sig i styrelsearbete framöver.

Vilka områden vill volontärerna engagera sig inom i framtiden? – topp 5

Andelen anges i procent



Vilken typ av uppgifter vill volontärerna engagera sig inom i framtiden? – topp 5

Andelen anges i procent



” Jag vill få möjlighet att påverka samhället i frågor som är viktiga och samtidigt få visa medmänsklighet.



Unga volontärer

Av de som sökte ideella uppdrag via Volontärbyrån var var fjärde under 25 år. Dessa unga personers främsta motiv till att engagera sig ideellt är att hjälpa och stödja andra, att förbättra samhället och att utvecklas som person. Det de unga främst fått ut av sitt engagemang är känslan av att ha hjälpt andra, att de har utvecklats och fått kunskap och erfarenhet.

Unga volontärer vill göra skillnad för andra unga, och varannan har engagerat sig för barn och unga, jämfört med var tredje bland de som är över 25 år gamla. Andra områden som har engagerat unga är integration, som en tredjedel har gjort insatser inom, och en fjärdedel har valt uppdrag som syftar till att skapa social gemenskap.

Studier, arbete – och engagemang

90 procent av de unga studerar eller arbetar samtidigt som de engagerar sig ideellt, jämfört med 70 procent av de som är äldre. Trots detta engagerar sig tre av fyra unga regelbundet, från flera gånger i veckan till någon gång i månaden. Undersökningen visar att det ibland kan vara en utmaning att balansera studier eller arbete med ideellt engagemang, och så många som varannan ung volontär har någon gång känt stress över sitt ideella engagemang.

Många unga vill bli ledare

Många unga kan tänka sig att ta sig an mer ansvarsfulla uppgifter framöver än de kanske hittills haft. Fyra av tio unga skulle vilja engagera sig i ledaruppdrag i framtiden och drygt 20 procent kan tänka sig att ta plats i styrelser. Dessutom tycks många unga också välja att göra sin röst hörd genom medlemskap i en organisation. Fler än hälften unga volontärer blir medlem eller är på väg att bli medlem i den förening där de engagerar sig ideellt.

Och till sist...

Det är fantastiskt att läsa om alla människor som genom Volontärbyrån får chansen att göra något för andra och som genom det också växer som personer, får mer sammanhangskänsla, både upplever sig och blir friskare. Och har kul inte minst! Dessutom är en av de främsta anledningarna för volontärer att engagera sig vetskapen att man bidrar till ett bättre samhälle. Allt detta och mycket mycket mer är det samhällsvärde som det ideella engagemanget ger människor. Jag kan bara hoppas att vi genom Volontärbyrån får chansen att hjälpa ännu fler människor och ideella organisationer att hitta varandra framöver.

Forum driver Volontärbyrån för att vi vet att människor, organisationer och samhälle mår bra om lust och möjligheter möts. För det är det som sker när människors vilja till delaktighet och förändring möter organisationernas verksamheter. Statsminister Stefan Löfvén uttryckte kärnan i detta på nationaldagen när han sa: "Jag tänker på det Sverige där vi säger – jag finns här för dig om du behöver det – och i samma stund så vet vi – att du finns också här för mig om jag behöver det – vi litar på varann, för mig är det det som är Sverige".

Det gäller att vi som samhälle nu skapar goda förutsättningar för människors engagemang. Det är där det händer grejer. Med människor som engagerar sig, med samhället vi utvecklar tillsammans. Den lust för att bidra som det ideella engagemanget skapar är drivkrafter som behöver vårdas och stödjas. Nu och framöver.



Göran Pettersson

Generalsekreterare

Volontärbyråns huvudman Forum - Idéburna organisationer med social inriktning

” Mitt motto är att göra världen till en bättre plats att leva på. Genom att vara volontär känner jag att mina handlingar gör skillnad för andra. Jag får också mycket glädje tillbaka genom att möta människor som brinner för samma sak.

Volontär

Har du frågor om Volontärbarometern?

Välkommen att kontakta oss på 0771-24 14 00 eller info@volontarbyran.org
www.volontarbyran.org